

PATVIRTINTA
VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės
Santaros klinikų generalinio direktoriaus
2023 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-1085

**PACIENTŲ SU NEGALIA LANKYMO IR JUOS LYDINČIŲ ASMENŲ BUVIMO
KARTU SU PACIENTU VŠĮ VILNIAUS UNIVERSITETO LIGONINĖJE SANTAROS
KLINIKOSE TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Pacientų su negalia lankymo ir juos lydinių asmenų buvimo kartu su pacientu VšĮ Vilniaus universiteto ligoninėje Santaros klinikose tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja pacientų su negalia (toliau – ir pacientas) lankymo tvarką arba juos lydinių asmenų buvimo kartu su pacientu, jam teikiant stacionarines paslaugas Santaros klinikose tvarką.
2. Aprašas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo reikalavimus.
3. Pacientą lydintį asmeniu gali būti jo artimasis giminaitis ar kitas jo pasirinktas asmuo (toliau – lydintis asmuo).
4. Lydintis asmuo gali būti kartu su pacientu arba jį lankyti, kai pacientui, kuriam teikiamos stacionarinės sveikatos priežiūros paslaugos Santaros klinikose, yra nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis ir tai netrukdo paciento gydymo procesui.

**II SKYRIUS
LYDINČIO ASMENS BUVIMO KARTU SU PACIENTU ORGANIZAVIMAS**

5. Kartu su pacientu lydintis asmuo gali būti visuose Santaros klinikų padaliniuose, išskyrus intensyvios terapijos, intensyvios priežiūros paslaugas teikiančiuose padaliniuose.
6. Sprendimą dėl lydinčio asmens buvimo stacionarines sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiame padalinyje priima pacientą konsultuojantis (gydantis) gydytojas specialistas.
7. Gydytojas specialistas derina paciento hospitalizavimo ir jo buvimo su lydintiu asmeniu galimybes su atitinkamo skyriaus vedėju:
 - 7.1. planinės hospitalizacijos atveju, nurodant SANTA-HIS (ELI) lydinčio asmens buvimo poreikį ir pažymint pacientą su negalia lydinčio asmens vardą, pavardę;
 - 7.2. skubios hospitalizacijos atveju, perkeliant pacientą iš kitos asmens sveikatos priežiūros įstaigos, perkeliant pacientą iš kito Santaros klinikų padalinio, derinant su skyriaus vedėju ar jo nedarbo metu su budinčiu gydytoju.
8. Lydinčio asmens buvimas stacionarines sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiame padalinyje galimas tik tuo atveju, jeigu padalinio užimtumas yra mažesnis 85 proc. ir padalinyje yra laisva dvivietė palata.
9. Jeigu Santaros klinikų padalinio, kuriame hospitalizuojamas pacientas, užimtumas yra didesnis nei 85 proc. ir nėra laisvos dvivietės palatos, tuomet lydinčiam asmeniui leidžiama būti tik dienos metu nuo 08.00 val. iki 20.00 val.
10. Hospitalizuojant pacientą, lydimą lydinčio asmens, atliekamas įrašas Gydymo stacionare ligos istorijos titulinio lapo antro puslapio dalyje „Kiti ypatingi atžymėjimai, pastabos“, kur nurodoma lydinčio asmens vardas, pavardė bei lydintis asmens pasirašo, kad yra susipažinęs su Santaros klinikų vidaus tvarkos taisyklėmis.

11. Lydintis asmuo turi turėti asmens dokumentą, asmens higienos reikmenis ir patogią aprangą bei avalynę.

12. Skyriaus vedėjas pagal galimybes užtikrina lydinčio asmens buvimo kartu su pacientu sąlygas, atitinkančias minimalius lydinčio asmens poreikius:

12.1. lydinčiam asmeniui, pageidaujantiems nuolat būti kartu su pacientu, skyriuje suteikiama lova;

12.2. lydinčiam asmeniui pageidaujantiems ar, atsižvelgiant į padalinio lovų užimtumą, kai galima būti tik dienos metu, suteikiama sėdėjimo vieta.

13. Vyresnioji slaugytoja-slaugos administratorė arba jos įgaliotas asmuo lydinčiam asmeniui suteikia informaciją apie skyriuje galiojančią tvarką, kitą lydinčiam asmeniui reikalingą informaciją.

14. Už palatose laikomus lydinčio asmens daiktus Santaros klinikų darbuotojai neatsako.

15. Lydinčiam asmeniui gali būti teikiama mokama maitinimo paslauga.

III SKYRIUS LYDINČIO ASMENS PAREIGOS

16. Lydinčio asmens teisės ir pareigos yra nurodytos Santaros klinikų vidaus tvarkos taisyklėse, kurios yra patvirtintos Santaros klinikų generalinio direktoriaus įsakymu.

17. Lydintis asmuo privalo:

17.1. pasirašytinai susipažinti su Santaros klinikų vidaus tvarkos taisyklėmis ir laikytis jose nustatytos tvarkos;

17.2. pagarbiai ir deramai elgtis su visais sveikatos priežiūros specialistais ir kitais pacientais;

17.3. vykdyti sveikatos priežiūros specialistų nurodymus;

17.4. laikytis rankų higienos bei izoliavimo reikalavimų;

17.5. laikytis skyriaus dienos režimo;

17.6. palaikyti švarą ir tvarką palatoje;

17.7. informuoti apie išvykimą iš skyriaus;

18. Lydinčiam asmeniui draudžiama:

18.1. naudoti atviro tipo elektrinius šildytuvus, vandens šildymo spirales ir kitus elektros prietaisus, gaminti valgių palatose;

18.2. vaikščioti į kitas skyriaus palatas;

18.3. triukšmauti;

18.4. rūkyti, gerti alkoholinius gėrimus, vartoti psichoaktyviasias medžiagas;

18.5. šiukšlinti ar kitaip teršti Santaros klinikų aplinką;

18.6. gadinti palatos inventorių;

18.7. skleisti informaciją apie kitus pacientus;

18.8. fotografuoti ir (ar) filmuoti skyriaus personalą ir kitus pacientus be išankstinio rašytinio jų sutikimo.

19. Lydinčiam asmeniui pažeidus Santaros klinikų vidaus tvarkos taisykles gali būti atimta teisė būti kartu pacientu ar jį lankyti.

IV SKYRIUS LYDINČIO ASMENS DALYVAVIMAS PACIENTO PRIEŽIŪROS PROCESU

20. Gydytojui ir slaugytojui aptarus paciento priežiūros planą, pacientą lydintis asmuo gali dalyvauti paciento priežiūros procese.

21. Lydintis asmuo negali savavališkai koreguoti medikamentinio gydymo bei atlikti medicininių procedūrų.
22. Lydintis asmuo gali atlikti šiuos paciento priežiūros veiksmus:
- 22.1. gali padėti keisti paciento gulėjimo padėtį;
 - 22.2. pakeisti rūbus;
 - 22.3. paduoti basoną (antele);
 - 22.4. padėti valgant;
 - 22.5. padėti atlikti higienines procedūras (prausimasis, maudymasis);
 - 22.6. informuoti medicinos personalą apie pastebėtą paciento būklės pasikeitimą ar pablogėjimą;
 - 22.7. atlikti tam tikrų paciento būklės parametrų stebėjimą ir fiksavimą, pvz., temperatūros matavimą, suvartotų skysčių matavimą ir kt., gavus medicinos personalo pritarimą ir reikiamą apmokymą;
 - 22.8. užtikrinti saugų paciento judėjimą.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOTATOS

23. Aprašas keičiamas ar pripažįstamas netekusiu galios Santaros klinikų generalinio direktoriaus įsakymu. Aprašas galioja ir tuo atveju, jei paskelbiama ekstremalioji situacija ar karantinas tiek, kiek tai neprieštarauja sveikatos priežiūros veiklą ekstremaliosios situacijos ar karantino metu reglamentuojantiems teisės aktams.

24. Lydinčiam asmeniui informacija apie paciento sveikatos būklę gali būti teikiama Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nustatyta tvarka.
